

zetetteket, kik semmi tényt sem látva, csak mások szavai után ítéltek.

Az „Idők Tanuja“ ezennel megkezdí pályáját s most lesz joga mindenkinek ítélni fölötte, csak ezután lesz szabad bárkinék követ dobní rája, mihelyt egy sort fog látni benne, mely a hazá és nemzet szent érdekei ellen volna intézve.

Magát a tiszta katolikus szellemet még a józan protestans sem tarthatja sem bűnnek sem gyűlöletes dolognak; mert valaminí mi a határozottan protestans írókat tiszteljük, becsüljük és jó hazafiaknak ismerjük: úgy megkívánjuk viszont, hogy a határozottan katolikus írótól se tagadtassék meg sem az elismerés sem a valódi hazafiuság érdeme.

Az „Idők Tanuja“ tehát a mesterségesen keltett előítéletekkel szemben, nyugodtan és rendíthetlenül fog haladni, programjában körülírt pályáján; legszebb föladatának tekintendi a program minden tételét szentül megtartani, nem követelve magának sem vezérszerepet, sem esalhatatlanságot; hanem mindig és híven szem előtt tartva a szerénységet, a hazafíui önfeládozást, a szabadság szeretetét, mások meggyőződésének tiszteletét, a honszerelmet és nemzeti-séget, a keresztény alázatosságot és mindenben azon meggyőződést, hogy „Ecclesia est docens.“

És most Isten szent nevében mondjuk az „Idők Tanujá“-nak: *I et refer!*

Lonkay Antal.

Pest, jan. 1-én 1860.

(L—y.) A híres Wiseman ezt mondja egyik legújabb munkájában: „A királyok uralkodásai képezik a történelem fejezeteit. Az ember majdnem semmi, az uralkodó — minden. . . Így látjuk ezt már évezredek óta.“ Önkénytelenül és szavak jutottak eszünkbe ma, mert épen ma egy éve, hogy a XIX. század második felében, a világ legműveltebb részében, egy uralkodó, ki mások országában nagyon kegyeli a szabadságot, hanem a magáéban épen oly mértékben fél tőle, néhány komor arccal éjtett szava által neki szabadítá a hare furiáit s öt hónap mulva irtóztató patakokban folyt a vér, hat hónap mulva pedig majdnem százezernyi emberáldozat után már béke is kötöttet. Ez mind egy rövid félév alatt történt, míg az évnek másik fele vontatott diplomatiái alkudozásokkal telt, el, s bár a látszólagos eredmény a villafrancai előzetes béke végleges

megkötésében felmutatták; a legújabb fordulat, az 1859-ben megkezdett dráma második felvonásának programja — értjük „A pápa és a congressus“ című röpiratot — fájdalom! nem nagy tartósságot ígértet a Zürichben megkötött békének. A világpolitikán csakugyan meglátszik már, hogy az teljességgel a minél ügyesebb rászédések, a legvastagabb önzés, mindent csak eszköz felhasználó cselszövények tudományává (?) kezd fajulni. Ki tudja, nem történnék-e a Tuileriákban ma is olyan gratulatiók és viszonzások, mint egy év előtti; hogy t. i. a napoleoni drámáról a legszigorubb kritikás se mondhasssa, miszerént a második felvonás íres és „cselekmény nélküli“. A helyzet mindenesetre komoly, s ha a „Le Pape et le congrés“ röpirat csakugyan a mult tavaszkor megjelent hasonló elucubratiója Lagueronnière urnak, v. i. ha e valóságos politikai okmány a napoleoni politika újabb programjának tekintendő: akkor az államesínyek nagy mestere nagyon esuszamlós utra tére s úgy látszik, nagybátyja sorsát már nem oly szigoruan tartja szemé előtt. A híres röpirat szövegét holnapi számunk kezdí meg, s mi egyuttal meg fogjuk ismertetni a félhívatatos „Constitutionnel“-nek magyarázó cikkét, mely semmi kétséget sem hagy fón, hogy a röpirat a tuileriái fölséges írodákból került ki, és hogy a Moniteur e részbeni visszautasítása alig várható.

Ma csak amnyit említünk meg, hogy a „Times“ a röpiratot az Anglia és Franciaország közti kibékülés és egyetértés jelenségéül veszi; mire ráíllik az, hogy „et facti sunt Herodes et Pilatus ab illa die amici.“ Azért szabadkozik az említett francia félhívat. lap a „Times“ némely állítása ellen, és kedvező smegnyugtató magyarázatot ügyekszik adni a francia politika új programjának. Nyíltan mondja a „Const.“, hogy a „Times“ által fejtegetett politikai elvek meg egyeznek ugyan Franciaország olaszthoni politikájának főelveivel, de tagadja, hogy az indokok a csatoruán innen és túl ugyanazok volnának. Azután fejtegeti, hogy a kath. Franciaországnak katolikus, a protestans Angliának prot. politikája van, különösen Róma- és Olaszországra vonatkozólag. Ezt a „constitutionnel“-féle fontos cikkeket közlik s minden megeáfolas nélkül elemzik azon lapok is, melyek hónapok óta váltig zúgják a közönség füleibe, hogy a vallásnak semmi köze sincs a politikával. Mi azonban azon vezérelvhez ragaszkodunk, melyről íme a világpolitika csinálói is vitatkoznak, s melyet az „Idők Tanuja“ ellenéi szerént is legnagyobb kath. publicista így fejez ki: „La politique, la liberté et la religion ne peuvent se passer l'une de l'autre.“

Ö
legfelsőbb
legfelsőbb
zöttmány
Józsefet,
selmet, n
mesebber

A c
steitemi lo
igazgató
kamra sa
kamra M
a bizotts

(2.
Bár tud
napvilág
nújá-
cember
pápa és
zöje La
tékeny p
hóban „
irat jele
olasz es
egyszer
fiut tínt
hitelt, v
amint k
ra ismer
publicist
tanácsos
fontos o
mány, a
gressus
írásban
hogy m
got, ma
menetér
E r
pápanak
ügyekze
erejét la
lemzi, m
atya vil
congress

E r
nak vilá
által sz
ségvetés
Rómána
mában a
tőrsereg
tiókkal.

HIVATALOS.

Ő es. k. Apostoli Felsege f. évi dec. 27-ről kelt legfelsőbb határozatával az 1860. évre a f. hó 23-án kelt legfelsőbb nyiltparancsossal elrendelt államadóügyi bizottság tagjaivá: herceg *Colloredo Mannsfeld* Ferenc Józsefet, marquis *Pallavicini* Alfonsot s b. *Rothschild* Anselmet, még pedig az elsőt annak elnökévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A cs. kir. ausztriai nemzeti bank igazgatósága *böhmsteiner* lovag *Poppi* Konstantin s lovag *Wodianer* Mór bankigazgató urakat, az alsóausztriai kereskedelmi s iparkamra saját elnökét nemes *Düch* Antalt s a bécsi börzsekamra *Murmann* Péter börtzetanócsot választották meg a bizottságnál küldöttjeikké.

LEVELEZÉSEK.

(2.) BÉCS, dec. 17-én 1859. T. Szerk. Ur!

Bár tudom, hogy levelém ez évben nem láthat napvilágot, mégis tudósítom hön várjt „Idők Tanujá”-t a politika legfontosabb tárgjáról. December 20-án röpirat jelent meg Párisban „A pápa és a congressus címe alatt. E röpirat szerzője Lagueronniere, Franciaország egyik jelentékeny publicistája, ugyanaz, kitől tavaj február hóban „III. Napoleon és Olaszország” című röpirat jelent meg, melynek tartalmát a későbbi olasz események nem csak hogy igazolták, de egyszersmint Lagueronniere-t mint oly államférfiut tüntetik fel, kinek szava már csak azért is hitelt, vagy legalább figyelmet érdemel, mivel amint látszik, Napoleon politikai irányát annyira ismeri, hogy azt lehetne hinni, miszerént a publicista egyszersmint a francia császár titkos tanácsosa is. A kérdéses röpirat mindenesetre fontos olvasmány, lehet mondani politikai okmány, amennyiben azon tárgyak, melyek a congressus alkalmával szönyegre kerülnek, e röpiratban oly határozott színezetben tűnnek föl, hogy már egyelőre is képesíti a politikus világot, magának fogalmat szerezni a congressus menetéről.

E röpirat tartalmának főbb alkatrészeit a pápának világi uralma képezi és bármiként is ügyekezzenek Párisban és máshol e kérdés horderejét lankasztani, a hang, mely e röpiratot jellemzi, majdnem kezeskedik arról, hogy a szent- atya világi hatalmának tárgyalatása képezi a congressus teendőinek legnagyobb részét.

E röpirat programja következő: A pápának világi uralma fentartatik, de a congressus által szabályoztassék (?). A pápai udvar költségvetése a katholicus nagyhatalmasságok által Rómának fizetendő adóra szorítkozik (??). Rómában az olasz szövetség katonái képezendik az őrsereget. Mi történjék Romagnával és a legatiónakkal, az e röpiratban nem mondatik ki, de a

VIII. szakasz, egy erőszakos restauratiót Középeolaszországban, Franciaország nevében lehetlennek nyilvánít, ha az Austria vagy Nápoly által kísértetnek meg. Körülbelül ezek az első teendők, melyeket Franciaország a congressus elé fog terjesztetni. Ennyit előlegesen a röpiratról.

PÉCS, jan. 1. 1860. Alig lehet ez új év hajnalán, az „Idők Tanujá”-nak pályakezdetén, érdeke sebb közlést küldentünk, mint a következő: *Kivonat* az 1859-ik évi októb. 13-án tartott városi tanácsülésből 7678. sz. Polgármester ur elnöklote alatt tartott tanácsülésben figyelmeztető elnök ur a tanácsot, mint a helybeli realiskolák pártfogósági képviselőjét Ő es. k. Apostoli Felsegének a gymnasiális tanodákban megállapítandó előadási nyelvnek szabad elhatározhatására, a „Birodalmi Torvénylap”-ban f. é. aug. 20-án kiadott, XLIV. számmal jelölt darabban, 150. szám a megjelent és 447-ik lapon foglalt legmagasb leiratára, és fölhivá ugyanazt, hogy tárgyalás alá vegye annak megállapítását: vajjon a helybeli városi alreáltanodákban a magyar vagy német nyelv határozotassék-e meg rendes tannyelvül?

A tanács hálásan fogadván Ő es. k. Felsegének ebbeli kegyelmes intézkedését, legbensőbb örömmel ragadja meg az alkalmat: hogy nemzetiségünk legdrágább kincsét, a magyar nyelvet, helybeli alreáltanodáinkban elébbi jogaiba visszahelyeztetvén, azt rendes oktatási nyelvül kijelölje, főtartsa s mindenkorra főtartandónak kijelenthesse, jelen határozatát ekkép indokolván:

1-ször. Pécs szab. kir. város, a magyarajku népesség mennyiségét tekintvén, eddigelé mindenkor *magyar városnak* tartatott és jelenleg is annak tartatik; emellett kipuhatolván a városi közönség érzületét, kiderült annak közkívánata, hogy a realiskolákban valamint más tanodákban is a tantárgyak magyarul adassanak elő, ki nem zárván egyébiránt a német nyelvet mint a közpolgárisodás egyik eszközét.

2-ször. Miután a magyar nyelv a kiképzettiségnek azon fokát érte el, hogy általa a tudományok bármely ága szabályszerűleg adathatik elő: az alreáltanodai tárgyak előadása sem fog hátrányt szenvedni, nem merülhetvén föl e részben ellene semmi ellenvetés.

3-ször. A magyar nyelv a reáltanodákban azért is szükséges, hogy ez által az ipar nemzeties irányban fejlődjék; mert nem elég hazánkban az ipart csak fejleszteni, hanem azt nemzeties irányban is kell tenni, hogy ez által a haza emelkedjék; a nemzet ezen közfeladatához az által kíván a tanács némikép járulni, hogy a helybeli reáltanodákban rendes oktatási nyelvül a magyart határozza meg.

Ezeknél fogva kijelentetik, hogy a helybeli alreáltanoda magyarszellemlűnek tekintendő, azon feltétellel mégis, hogy a magyar nyelvbeni tökéletes jártasság hiánya miatt a németajkú tanulók abból ki nem rekeszthetők; e részben a tanítók belátására bízatik annak módja: mikép részestüljenek a tanítás jótéteményeiben az ily tanulók, habár ezt német nyelven kellene is eszközölnök.

Ezen határozat felől a városi alreáltanodai ft. igazgatóság azon megkereséssel értesítendő, hogy a megállapított elvek szigorú alkalmazását hivatalos állásánál fogva érvényesíteni sziveskedjék.

A kérdésben levő reáltanodák érdekében törtéendő hivatalos levelezések- és kiadványoknál hivatalos pecsét igényeltetvén, annak körirata ekkép határozatik meg: „Pécs szab. kir. városi alreáltanoda 1857.“ mihez alkalmas jelvények készítenők.

Adja Isten, hogy ezen célszerű intézet felvirágozzék, és a késő utódok is áldják annak létesítőjét!

Rendes levelező.

POLITIKAI MOZZANATOK.

Ausztria. Bécs, dec. 28. A bécsi *W. Zeit.* esti lapja következőket tartalmaz: „A több oldalról hozzánk jött tudósítások, hogy a legújabb időben Magyarországon megtartott protestans-gyülekezeteknél fölmerült különféle események fölött bílnvizsgálatok folynak, és hogy különösen mainapon a kassai főtörvényszéknél a sept. 27—29-én *Késmárkon* tartott gyülekezetben résztvevők ellen megkezdettek alkalmat nyujtott, hogy e bílnvizsgálati eljárások valódi jellegéről közelebről értesüljünk.

Hiteles kutfók után értesültünk, hogy az államhatóság és illető büntetőtörvényeszk eljárása a késmárki gyülekezetben némely résztvevők ellen nem azért, hogy ők e gyülekezetben megjelentek, még kevesebb azért, hogy ott néhány beadványt és kérelmet Ő cs. k. Felséghéhez a sept. 1-én kiadott legfelsőbb parancs és az erre vonatkozó ministerialis rendelet visszavételére benyújtani határozottak, hanem azon okból keletkezett, mert az itt fogalmazott határozatok indítványozói s főtényezői e gyülekezetben szintegy, mint az ezt megelőzőtt igazgatóság alkalmával ama határozatok kinyomatása s terjesztése által oda működtek, hogy a nevezett gyülekezet határozatilag minden evangélikus eljárák- és községeknek ajánlja: „hogy ők újabb és nagyobb bonyodalmak elkerülésére a későbbi utasításig a régi alkotmány mellett maradjanak, és hogy az ez ügyben kibocsátandó későbbi kormányrendeletek a senioratus egyházi s világi eljárákainak kizárólagos tudomására adassanak“ és hogy ezen egyének némelyike a nevezett törvények iránti engedtlenséget ajánlották, miután írásban nyilvánították: „hogy a legfelsőbb patens a protestansoktól egyhangulag vissza fog utasíttatni, — hogy az egyház és gyülekezetek eljárái utasíttatnak a patens és provisorium érvényesítéséhez segédkezet nem nyujtani, — hogy szernvédőleges ellentállást és pedig a szó teljes értelmében kell tanusítani“ — és miután ők különféle írásbeli utasítások- és fölhevásokat adtak e ren-

deletnek nem engedelmeskedni, sőt bizalmatlansági fenyegetődzéseket nyilvánítottak oly egyének iránt, kiknek az ügy kivitelében közreműködniök kelle.

Ezen előzményekben fölismerek az illető bílnvizsgáló hatóságok a fölhevást a cs. k. patens ünnepléses alakjában közrehoesátott törvénynek 1859. sept. 1. és a különösen cs. k. felhatalmazással ellátott (L.V. §.), valamint törvényerejű sept. 2-án 1859. kelt ministerialis kibocsátványnak nem engedelmeskedni, és következőleg a 65. §. lit. b. májushó 27. 1852. kelt közönséges büntetőtörvény szerént, mely így hangzik: „A nyilvános békeháborítás bűnébe esik, ki nyilvánosan, vagy többek előtt; vagy nyomtatványok- elterjesztett iratok- vagy képes mutatványokban — b. törvények vagy rendeletek iránti engedtlenség-, ellenszegülés- vagy ellenkezésre — fölhi, buzdít, vagy esábit;“ — a nyilvános békeháborítás vétség tényállását, és azért ők a törvények rendeleténél fogva hivatali kötelességöknek ismerték, hasonló vétkes fölhevások és a törvény utasítása szerént mindenek előtt azok főtényezői ellen törvényszerűn föllépni, a vizsgálatot pedig az összes vádlottak ellen azok szabad lábón való hagyásával fogamatba venni.

Ezek folytán tehát legkevesebb sém vonatnak a büntetőtörvény körébe vagy a világi törvények ítélete alá a vádlottak egyházi meggyőződése.

Nem minket illet az igazságszolgáltatás menetének bármí módon utjába lépni, és pedig annál kevesebb minthogy az ausztriai birodalomban a törvényhatóságok régtől megörzött kötelmi hűsége- s lelkiismeretességétől bizton várhatni, hogy ez esetben is szabadon minden idegen bármínemű befolyástól és fölgetlentl minden politikai, nemzeti, vallásfelekezeti vagy más melléknézettől, a törvénynek esorbíthatlan rendete szerént fognak működni.

— A „Hamb. Nach.“ című lapnak Bécsből dec. 26-káról táviratozzák: „Metternich herceg megbízott a francia kabinetből fölvilágosítást kérni az ismeretes rópirat „a Pápa s a Congressus“ fölött; ennek minőségétől tételhetni föl *Reichberg* gr. elutasítását Párisba.

— Mióta a legújabb francia rópirat megjelent, folyvást foglalkoztatja az az egész világ-journalistikát. A bécsi lapok is különféle véleményben vannak fölele.

Az Ost. Zeit. elismeri a rópirat fontosságát és kérdi: mi történjék tehát a pápától elszakítandó tartományokkal? Ha az ajánlott terv létesül, ugy Sardinia-nak az ut az adriai tengerig megnyílik, és ő szentsége az olaszhozi szövetség, valamint protectora kezében csak eszközzé válik, mi nem esékély befolyással leend az egész kath. keresztényvilágra. A írhozi katolikusok egyik legközelebbi gyülekezetében egy kath. püspök földeríté, hogy Franciaország a szent szék ellenében Angolhont csak eszközzül használja föl s az ottani nézeteknek ez egyben ő a létadója.

Az Ost. Deut. Post ugy vélekedik, hogy a rópirat tartalmából a szándékolt tervek nem derülnek ugyan ki világosan, de az mégis eléggé érthető: hogy e rópirat a restauratióknak a hercegségekben nem kedvező. A sarkalatos kérdésre: minő erőhatalomnak kell, lehet és szabad a pápai tekintélyt a töle elpártolt tartományokban helyreállítani? miután azzal válaszol, hogy *semmímiének*: odatereli az ügyet, hogy a szent székek ebheli igényeiről le kell mondania, következőkép azt is tartalmazza: hogy Toscana-, Parma- és Modenára nézve ugyanaz áll. Valóban ha a francia kormány, melynek befolyásával készült e rópirat, így nyilatkozik még a congressus előtt, a zürichi békekötés egyik lényeges pontja aligha meg nem másíttatik.

den egy dítan fejedel sára sz csak lá kép leg kath. t társada telylye és a m ondatá kövtek pápai lági ha elvégre

Pius pá lönösen latkoza kar ha nek. Ez lehetó iránt, ban azo utódján szélyezs lének“ miszeré iránt a

F rökben ronniere rott. A r okmány de mind got vel desben kus lapo esupán szik ma „Univer atyához működé fíteendő okadato zonyosa rint Nap zányul, Nem réz let bocsa zanak a szent at és ime a melyeké védeni j

Elu francia l deni igé natnak. kája és tetbe ve mány sz mány sz nak hatá telenül a

asági fe-
nt, kik-

lttvizs-
péjéves
pt. 1. és
(§.), va-
terialis
vetközö-
rösleges
vilvános
nytöbök
- vagy
rende-
ellenke-
ános bé-
rvények
smerték,
sa sze-
ényszek-
dlottak
ganatba

atnak a
itélete

meneté-
vashó-
meretes-
zabodon
getlenll
gy másé

ól dec.
bizott
meretes
noségé-
ba.

gjelent,
tikát. A
lőle.

ágát és
ó tarto-
ardínia-
entsége
kezében
al leend
likusok
püspök
lenében
ni néze-

röpirat
ryan ki
öpirat a
A sar-
és sza-
yokban
ainónek;
gényei-
lmazza:
maz áll.
vásárol
gresszus
aligha

A *Volksfreund* is elmondja, hogy ő eltekintve minden egyébtől, csak ezen egyre kívánja a figyelmet fordítani. Miután el van ismerve, hogy a pápának világi fejedelemsége a vallás és az európai békerend föntartására szükséges (a röpirat értelmében azonban annak csak látszólagos függetlensége), azon kérdés támad: mikép legyen e hatalom alkotva, hogy a dogmákon alapuló kath. tekintély a közérkölciség, az emberi érdekek és társadalmi igényleteken nyugvó s velük egyező tekintélyvel öszhangozzék? Ezen ellenkezés a kath. vallás és a most divatozó állam közt, mely oly világosan kimondatik és minden indokolás nélkül mint természetes következésnek állittatik azon elv, melyből kiindulva a pápai hatalom a lehető legkisebb körre szorítottassék, világi hatalma pedig csak látszat szerénzivé tétessék, míg elvégre egészen tönkre tétethetik.

— Ugyancsak az „*Oest. Volksfr.*“ írja: hogy IX. Pius pápa ő szentségéhez a világ minden részéből, különösen Németországból számos hódolati s részvét-nyilatkozatok intézettek, mit nem csak a nm. püspöki kar hanem minden rangu s rendű világiak is teljesítnek. Ezen nyilatkozatok mindegyike meg egyezséről a lehető leghőbb ragaszkodást nyilvánítták ő szentsége iránt, másrésről erélyes tiltakozást foglalnak magokban azon törekvések és támadások ellen, mik sz. Péter utódjának oly szükséges tekintélyét és örökségét veszélyeztetik. A szeretet-adományok is szépen gyűlnek ő szentsége számára, különösen az ugynevezett „Péter-fil-lérek“-et adják össze, hogy ez által is megmutassák, miszeréntők a kath. egyháznak hű fiai s annak feje iránt a legnagyobb szeretettel viseltetnek.

Franciaország. — Páris, dec. 2. A politikai körökben nagy benyomást tün azon röpirat, melyet Laguerre írta, „Le Pape et le Congrès“ cím alatt közrebocsátott. A röpirat kétszeres öknál fogva tekintet politikai okmányoknak: először mivel, ha nem is a császár tollából, de mindenesetre annak tudtával iratott, és így némi világot vet azon irányra, melyet III. Napoleon az olasz kérdésben követ; másodsor pedig mivel a tisztán katolikus lapok erélyes föllépése arra mutat, hogy az eddigi esupán politikai színezett olasz kérdés vallási szint lát-szik magára ölteni. Egyelőre a lángeszű *Veuillot* az „*Univers*“ szerkesztője azzal foglalkozik, hogy a szent atyához megnyugtató föliratokat gyűjtson össze, és ezen működése teljes sikernek örvend. Későbbre azt tartja föteendőjéül, hogy az e röpiratban foglalt állitmányokat okadatolva megáfolyja, és ha mást nem is, de annyit bizonyosan kivívjon, hogy a világ meggyözödjék, miszerint Napoleon rejtélyes politikája minden eszközhöz hozzányul, mely őt ha csak ideiglenesen is előtérbe állítja. Nem régen történt még, hogy Walewsky gróf közlevelet bocsátott Franciaország püspökeihez, hogy imádkoz-zanak a francia fegyverek győzelméért, minthogy ezek a szent atya védelmére és jogainak megövására szának, és ime a kérdéses röpirat kétségbe hozza azon jogokat, melyeket néhány hóval ezelőtt a francia kormány megvédeni jónak látott.

Ebből az következik, hogy vagy akkor amit a francia kormány a világot, midőn a szent atya jogait védeni ígérte, vagy most, midőn ezen jogok kétségbe vonatnak. Azt lehetne ugyan binni, hogy Napoleon politikája és e kis füzet tartalma nem azonos; de ha tekintetbe vesszük, miszeréntők a fizetke, mely a francia kormány szárnya alatt látott napvilágot, ugyanazon kormány szavát rendíti meg, mely a szabad sajtó fogalmának határait csak a Tuileriák kapujáig ismeri, önkény-telenül azon gondolatra kell jönnünk, hogy ily módon

csak III. Napoleon cáfoltatja meg a francia kormányt, azaz maga magát.

Megtörténhetik ugyan, hogy nem sokára a bivatalos „*Moniteur*“ sajnálkozását fogja kifejezni azon gyánura, mintha e röpirat a császár tudtával iratott volna, pedig a császár, és egyáltalában a kormány semmitsem tudott az egészről. Késő ünnepe után kántálni; mert ha Napoleonnak csakugyan semmi köze a röpirathoz, akkor vagy lefoglaltatja, vagy pedig, a mi nagyon nemes lett volna, nem akarván korlátozni a szabad sajtót, azonnal nyilatkozik, miszerént ő tetteleg fogja bebizonyítani, hogy ő a röpiratot nem írta, a mennyiben az abban fölláttott elvek ellen harcolni fog. Ennek értelme lenne; de ha ő csak akkor fogja akarni magáról a gyant elhárítani, midőn az eredmény esekélyesége nem jutalmazandja a tett fáradságot, még csak bámulatra sem számíthat, a mennyiben a vallott kudarc az embereket nem ragadja bámulatra.

Még egy másik röpirat is jelent meg Amsterdamban „*La Papauté*“ cím alatt. E röpiratot Juliette la Messéne írta. E röpirat azonban lefoglaltatott, minthogy valóságos gúnyirat a szent atya ellen*).

A congressus előmnökálatai bevégezvék, és az első formalis ülés január 19-én fog megtartatni.

Sardinia részéről gróf Cavour lesz az első, Desambrois pedig a második képviselő a congressuson, míg Nápoly Antonini marquis által képviselteti magát, a ki már Párisban is van.

Némi tájékozásul szolgálhat azon körülmény is, hogy a szárd kormány 10—12000 ezer katonát szabad-ságot. Látszik hogy Victor Emannel még azt is elhiszi, hogy a békeág még télen át is virul.

Olaszország. Középolaszországban élénken folynak a független államra való törekvések. Florencben már e célra röpirat is jelent meg, melynek címe: „Napoleon és a toskanai kormány politikája.“ Szerzője: E. Albert, ki határozottan egy középolaszországi királyság mellett nyilatkozik. Ricason le is akarta foglalni e röpiratot, de a többi minister ellene volt, mivel nézetök szerént ezen lefoglaltatás Párisban rossz vért csinálhatna.

Egybíránt nem ismételtetvén ujonalapított lapunkban az európai és különösen az olaszországi események ismeretes részleteit, legalkalmasnak véltük a dolgok legújabb phasisának kellő megvilágítására közölni Buonecompagninak, a középolaszországi szövetséges tartományok jelenlegi fölkormányzójának legutóbbi m. é. dec. 21-én kibocsátott proclamatióját, mely a B. H. szerént így szól:

„Középolaszország lakosai! Jenő savoyai carignani herceg ő kir. fensége által fölhívatva, oly szándékkal jövék hozzátok, hogy az általatok létesített intézményeket, ezen tartományok végleges szervezéséig, veletek közösen föntartsam; egyszersmint a király jóindulata s Piemont hajlama iránti biztosítást hozom meg nektek. Midőn ama háboru félbeszakasztatott, melynek egész Olaszországot maga urává kell vala tennie, ti szilárdok levén azon eszmében, melyet ezen nagy vállalat gerjeszt bennetek, s el levén tökévelve, az az ellen kizdött hatalmak egyikét sem ismerni el, szoroson egymáshoz esatlakoztatok, hogy így egyesült erőtök minden jogaitok elleni megtámadással dacolhasson. Már mig Toscana s az Apennin túli tartományok kormányai egyetlen főnök által egyesülts által erősebbekké lettek és mégis ama földathoz ragaszkodnak, melyet követi gyűlléseink ruháztak rájok, én, azokkal s a kir. kormányval egyetértőleg, átvezem a liga legfelsőbb ve-

*) És e röpiratot ő írta!

zetését, hogy így még szorosabba fűzzem ama kötelékeket, melyek a különböző országrészeket egyesítik, s hogy piemonthoz viszonyait még inkább megszilárdítsam. A titeket egyesítő kötelékek, az olasz függetlenség iránti szeretetben egyesült összes szívek egyetértésének jelképét képezik, mely egyetértés könnyebbé teszi ama kitarást, melyre Victor Emánuel intett benneket, midőn ohajtásaitokat kihallgatá. Ő nem akarja, hogy kitarások akár külfelnyások akár belső esend-háborítások, akár közigazgatási akadályok által paralyzáltassék. Ő, mint egy erős és szabad nép feje, mely szétválaszthatlanul királva körül csoportosul össze, hogy béke s háboruban Olaszország ügyét föntartsa, megemlékezvén azon kitűnő bizalmi bizonyítványról, melyet akkor adtak neki, midőn kijelentétek, hogy vele egyesíteni akartok; jogaitokat akkép védeni, mintha azok saját jogai lennének. A polgárisult világból bámulattal látta, hogy minő tetteket vitettek végbe, a függetlenség s szabadság áldásainak ezen országok számára biztosítása végett. Az pedig, ki nek neve a történelemben halhatatlan leendő, mivel minden külhatalmasságok közül első kiáltá ki Olaszország jogait s a vitéz francia sereget segélyünkre elővezette, III. Napoleon magas szava által biztosít benneteket a felől, hogy művetek semmi külről jövő erőszak által sem fog megháboríttatni, mint előbb, midőn az Olaszországban a szabadság esiráját elfojtá. Europa fejedelmei legközelebb egy congressusban fognak összegyűlni s arról tanácskozni, hogy minő eszközökkel kelljen Olaszország sorsát biztosítani, helyrehozván az 1815-i szerződések gyászos hatásait, melyek a fejedelmek jogairól gondoskodtak ugyan, de azt egészen elefedték, hogy Olaszországban olasz nemzet is létezett. Victor Emánuel király ott képviselve lesz, s meghatalmazottjainak organuma által föntartandja jogaitokat, melyek Olaszország jogai, az örök igazság által szentesítve, s a honért elestet testvéreitek vérével megáldva. Jelenleg inkább mint valaha, méltóknak kell magatokat mutatnotok, nézeteitek mérséklettsége, akarat-egység, az elhatározásbani változhatlan állhatatosság, a törvények szigoru megtartása s kormányaitok irányábani büség által, ama sorsra, melyre törekedtek, távol minden könnyelműség s kihívástól, valamint eltökélve, erőlyesen visszaverni azt, ki külvagy belülről megkísértené ama politikai épület lerontását, melynek az egyetértés, rend, szabadság alapjain kell fölemelkednie. Ezen tartományok iránti szeretetem ismeretes előtetek. Engem hozzátok egyedül azon becs-vágy vezet, miszerént a Piemont által követett olasz politikát támogassam s nagy vállalatokat előmozditsam. Számítok bizalmatokra s ama miniszterek közreműködésére, kik fáradozásaitokat élénkítve s vezetve már eddig is annyira érdemesíték magukat a hon irányában, s a kik míg folytatandják a rájuk bizott hatalom gyakorlását, hálátokra még mindig újabb igényeket tudandnak szerezni. Livorno, dec. 21. 1859. Középolaszország szövetséges tartományainak fő kormányzója *Buoncompagni C.*"

— Egyik, külföldi lapban olvassuk: hogy San-Marino köztársaság követet küld Párisba, hogy ott olalmat keresse a pápai elnyomások ellen. A dolog épen megfordítva áll, mondja az Ostend. Post. nem a pápai elnyomások, de a piemonti törekvések ellen fogna t. i. a san-marinói küldött szót emelni.

Legújabb.

London, dec. 30. Macanlay, a történész, meghalt. — Párisból jelentik Londonba dec. 29-ről, hogy *Kissleff gróf*, az orosz nagykövet, *Waleszky* grófnak kijelentette, hogy

Oroszország „A Pápa és a Congressus” című rüpiratban kiadott programot *ellenezni* fogja, mintán az Oroszország polit. elveibe ütközik.

Páris, dec. 31. A spanyol hajóhadosztály a *tetuan* öböl kikötőt megtámadta, felgyújtá és szétrombolta. U. a. napon a móroknek a spanyol tábor ellen intézett újabb támadásuk visszaveretett. — A gúnyolódó „Times” mérges cikket közöl a spanyol fegyverek szerencséséről; kisebbíti és gúnyolja azokat, bizonyosan mivel nem angol érdekek használtaknak; e timesi cikket kellő felvilágosítással közölni fogjuk.

— Napoleon Fontainebleauból Párisba érkezett.

— Bukarest, dec. 29. Kuza fejedelem Francia- és Oroszország jótállása mellett 60 millió frank kölcsönt akar fölvenni, melyért a sóbányák, várnok és *zárdfavak* jövedelmeit kívánja lekötöni.

— *Marseille*, dec. 28. *Rigault Genouilly* tengernagy és *Raynaud* tábornok törzskarukkal együtt Indiából megérkeztek. Sinaí hírek jelentik, hogy a sinaiai nagyszerű védelmi készületek tesznek. — Az amerikai követ utazást tett a bíradalom beljébe, hol a sekiani tartomány kormányzójával az amerikai megsződvény életbeléptetése felől értekezett.

TUDOMÁNY, IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Erdélyi levelek.

I.

— Tisztelt Barátom! Lapod a *vallásosság* és *hazafütség* nemzeti zászlója alatt az *idők tanúja* akarván lenni, úgy vélem, nem cselekszem céliránytalanul, ha becses felszólításod folytán Erdélyt, a két testvérháza kisebbikét, részemről is programmod szellemében*) képviselendő, annak multját olvasóiddal megismertetem, hogy a — bár röviden — körülvonalzott háttér, a jelen mozzanatainak könnyebb megértésére, magyarázó alapul szolgáljon.

Erdély, e kis, de természeti kincsek- és szépségeiben gazdag ország, mely a közép és alsó Duna-, valamint a fekete tenger-mosta terjedelmes síkok közül kies felföldde emelkedik és területében 1102.78 négyszögü mérföldet tesz, a keleti hosszúságnak Ferró-szigettől számlált 40° 2' — 44° 16' és az éjszaki szélességnek 45° 16' — 47° 42' közt fekszik.

Mindenfelől, helyenkint 7000 s több lábnyi magasságig tornyosuló hegyektől környezve, melyek tetején az évrnek legnagyobb részén át hó csillog, nyugat és délnyugat felé hajlik, erre küldi legtöbb folyóját; mi által szintügy a természetől arra látszik utasítva, hogy kelet felé védve, Európa nyugatával folytonos érintkezésben, időnkint annak védbástyája, két világrész közti kapu s egykor a vándorló népek szüntelenül tapodott hidja legyen.

* Mi erdélyiekül a „kath. politikai lapot” úgy vesszük, mint amely a katolikus érdekekre fordítandja fő figyelmét, miben a magyar katolikus valódi intelligenciának alkalmasint minden tagja egyetért velünk.

vizöz
követ
zárt r
sőbb
miatt,
földel
sikert
tönök
tanus
fürké
hogy
vizöz
hazán
Hogy
is em
ban g
tását
nuk, s
mely
lített
egyko
mely
hazán
térein
mániz
mego
— az
De Tr
hódító
után v
világv
273-ig
induló
nem v
sok; U
zának
nyáink
kines
duló te
velt vil
zése u
gyonta
daja le
nyek u
hitése
lódás n
tévedés
Traján
lián ez
illet. V
hogy A
mindeg
Dunán
A
200 kör
szállva

Némelyek ép e fekvése miatt mindjárt a vízőzön után lakottnak állítják, míg mások azt következtetik, hogy a határszéli hegyektől idezárt nagy tavak miatt szomszédainál jóval később lett lakhatóvá. Mi e kérdést azon homály miatt, mely hazánk ősmultját borítja, s melynek földértése a történelemnek alkalmasint soha sem sikerülend, csak a földtan által véljük eldönthetőnek; noha ez is csak valószínűségről fog majd tanuszkodhatni, ha ápolói hazánkat veendőik föl fürkészetök tárgyaul. Amnyit mégis sejtünk, hogy ama nagy tavak lecsapolása mindjárt a vízőzön után, mert általa létesítve, történt és így hazánk benépesítése már az ősidőkben valószínű. Hogy *Herodot* nem csak Maris folyót, hanem azt is említi, miszerint az általszelte ország aranyban gazdag, könnyen elhíhetővé teszi azon állítását is, hogy itt hajdan agatirzsek laktak. Utánuk, s már a történelem biztosb alapján, a némely írók által getáknak is nevezett dákok említetnek, a római roppant világbirodalomnak egykori legfélelmesebb ellenei. Országuknak, mely a Dunáig terjede, fővárosa Zárnizegethuza, hazánkban. Hátszeg mellett Várhely nevű falu terein áll, ők maguk valószínűleg oláhaink románizált ősatyjai. Harcias nép, mely Rómát megadóztatá, s legdicsőbb királya, Decebál által — az adó helyett izent háborút büszkén elfogadá. De Trajánban még egyszer föléled Róma világhódító geniusa, Dácia két véres döntő csata után végkép megbukik, s a kínos- és élvszomjas világvárosnak 168 éven át — 106 Krisztus után 273-ig — Kaliferiájára lesz. A birtok azonban a már indulóban lévő vándornépek bolyongása miatt, nem vala háborítatlan, s a fényes, népes városok: Ulpia Trajana a főnemlített Zárnizegethuzának, Apulum Tármissnak, Auraria nyugoti bánnyáinknak s Salinae Thordának helyén, noha a kínos után áhízó roppant tömegekben idetuduló telepítvények által rövid időn a római művelt világ színvonalára hozva, Aurelián kiköltözése után a barbár népekkel szövetkezett vagyontalanabb, azért itt maradt benszülöttek prédája lesznek. A Dumán átköltöztetett telepítvények új hazáját a veszteség fölötti fájdalom enyhítéscsül magát is Daciának nevezik; de a csalódás nem válik kárpótlássá, s roppant történelmi tévedések kutféjévé lesz, kritikátlan írók által Traján Daciájára alkalmaztatván sok, mi Aurelián ez újabb, később amak nevezett Daciájára illett. Vagy lehetséges volt volna-e azt állítani, hogy Attila vagy Irnak fia idejében, vagy ami mindegy, Nicetas korában virágzásnak indult a Dunán innen a hunok között a kereszténység?

A rómaiak kivonulása után a gótok, kik már 200 körül Svécia és Norvégia sivatagjairól leszállva a dákokat Róma ellen fegyverre szólí-

ták, utánuk a hunok, majd a gepidák és avarok foglalák el rövid időre e hont. A hunok maradványaival egyesült avarok között, de csak mintán nagy Károly 796-ban birodalmuknak végét vetett, kezd a keresztény vallás, melynek hajnalát itten, legalább a Duna közelében, a gótok megtérése képezé, világosságot amvira terjeszteni, hogy már püspökségeket is állítanak számukra. De e világosságot többször eloltá az elenség, különösen a kunok (még jóval a magyarok megtérése után is) pusztító dühe.

A magyarok bejövetelekor (894) Erdélyt kazarak, oláhok és a hun-avarok maradványai lakják. *Tahut*, egyesületen itt talált rokonaival, legyőzi a többi népeket s Erdélyt, utána utóda a nagyobb hontól függetlenül bírják. Ezek között I. *Gyula* megkeresztelkedik, alatta *Hierotheus* hirdetni kezdi a keresztény hitet Erdélyben; de működésének tartós gyümölese nem volt. Majd ifjabb *Gyulát* legyőzi *Szent István*, minnek következtében Erdély 1003-ban magyar tartomány és keresztény lesz, Gyulaféjérvárra a szent király által püspökséget nyervén.

Ime a végzetes fordulópon, a gondviselésnek észlelhető befolyása! Európának, tehát a kereszténységnek s a civilizációnak pusztítói az emberiség e legdrágább kincseinek védbástyáját tevő nemzeté alakulnak; a vándornépeket kibővesítő örvénynek nyilvánára egy vitéz népnek sziklatömege rakódik, s vele s rája a legszebb hivatásnak, melylyel nemzet bírhat, szilárd alapja. Oh dicső emlékekben gazdag, ezeréves multja nemzetemnek, fénysugaraid melegítik-e még fiaidnak keblét? Leng-e még fölöttök szent alapítód szelleme?

TÁROGATÓ.

— Jelentjük alásan, hogy mi is, az „Idők Tanujának” újdondásza, itt vagyunk, és hogy nagy harci zajjal ostromolt, de bevehetlen erősségünkben, mint a kis Napoleon, azonnal kaplárnak nevezettünk ki, amiből nem az következtendő, hogy ne sokára tábornoki rang ékesíti a mi keblünket; hanem inkább az, hogy mindjárt kineveztetésünk után megkezdjük a hadi gyakorlatot. Am legyen! mi fiatalágunk dacára sem féljük a harci zajt, és bátran szembe szállunk még a vontesövű ágynkkal is, ha t. i. tentával lesznek megtöltve; egyébiránt szívünkben kívánjuk, hogy mindig a szent béke olajaga lehessen jelvényünk, és legalább irótarasaink ellen, még a szeretet fegyverével se kelljen soha sikra szállanunk. Jelentésünket megtévén, fogjunk munkához.

— Felsőgesb hírrel alig kezdhethők meg rovatunkat, mint azon kegyeletes részvét közlételevel, melyet a magyar egyház egyik főpapja Akademiánk iránt tanusíta. Ugyanis alig értesült a kalocsai érsek ft. *Kunszt József* ur őmlga arról, hogy az Akademia tettelegesen kezd működni leendő saját házának felépíttetése körül, azonnal levelet intézett az elnök grófhöz,

melyben a hazafias főpásztor ötezer forint kész pénzt ajánl fel e célra, ötezer forint értékű földterhermentesítési kötelezvényt pedig az akadémiai alapítvány szaporítására méltóztatott beküldeni. Az ily tettek nem szorulnak magasztalásra, és legfőkébb azon ohajra adnak alkalmat: vajha a nemes példa minél több utáztóra találma!

— A Kazinczy-ünnepélyek utólagos megtartásáról számos tudósítás érkezik hozzánk, melyeket egyelőre tárgyhalmazzal egészben közlenünk lehetlen; de reméljük, hogy az illetők kétségbe nem vonják, hogy mi a nemzeti érzület e félreismerhetlen nyilatkozatát — minden halasztás mellett is ép oly melegen üdvözljük, mint minő buzgalommal teljesíték hazafiai kötelességeiket azok, kik édes nyelvünk nagy mesterének százados ünnepét rendezték.

— *Reményi Ede* híres *hegedűművész* hazánkba, ki egy hosszú évtizeden keresztül távol övétől idegen nemzetnél kénytelenített dícsőíteni a magyar nevet, végtére kegyelmet kapott, hogy ismét visszatérhessen hazájába. A külföldi sajtó, nevezetesen az angol és francia lapok, anynyi dicsőréttel magasztalták e fiatal művészt, ki az angol királyné magán hegedűse is egyszermint, hogy valóban kétszeresen örülünk a művész hazafii jövetelének, mely még e hó folytán fog megtörténni.

— A „Delejti“ melynek további fennmaradása az előfizetők mennyiségétől volt feltételezve, sajnálattal jelenti, hogy dacára a keli mennyiségű előfizetők hiányának, szerkesztője még további áldozatra is elhatározta magát, mint-hogy oly erkölcsi paranasnak kell engednie, mely sokkal magasztosb, semhogy anyagi érdek őt annak teljesítésében gátolhatná. E szép példája a hazafiságnak, bármily örvendetes hatása is, még sem bírja elnémitani azon szomorú érzületet, hogy akkor, midőn oly buzgón küzdünk hazai nyelvünk és nemzeti ügyeink mellett, a nagy magyar közönség közlönyeinek költségét sem fedezi, pedig mindössze is csak vagy harminc lapunk van, melyeket minden megszínés nélkül is, ha másból nem is, a fölösleges külföldi szivarból minden bizonynyal fön lehetne tartani.

— **Nemzeti színház.** Dec. 31-én „Zampa“ opera három felvonásban Heroldtól. Stéger vendégművész, kinek „Zampa“ kedvence és háladáatos szerepe, ma kevesebb si-

kerrel működött mint rendesen. Az első felvonásban a boldalt hanyagul és bágyadtan éneklé. A második felv. szép sikert aratott. Legmegragadóbban éneklé a harmadik felv. a magándalt Camilla előtt, melyen sok érzés és hangtökély ömlött el. Camillát Huber k. a. éneklé sokkal kevesebb szerenésével mint a tisztán lyrai szerepet, melyhez inkább olvadozó mint erőteljes hang szükségesített, mely többi a drámai helyzetek kellő színezéséhez mulhatlanul szükséges. Méltányolnunk kell azonban H. I. k. a. ügyekezését, mely ez estén kitűnt egyes momentumokban. Markovits Ilka k. a. mint Ritta minden siker nélkül működött, mit mi fiatalságának és gyermek hangjának vagyunk hajlandók febróni. Talán majd idővel mind hangja mind játéka tökélyesedni fog. Luka nagyon jámbor Alphonso. Közönség szép számmal.

Nemzeti könyvészet.

Előértesítés. Mintán az „Idők Tanuja“ évről évre a nemzet összes dolgainak, szellemi és anyagi haladásának, művelődése minden mozzanatának híi tükré s leltára ohajt lenni; a nemzeti közművelődésnek pedig ismertetője, irányzója és mérőka az irodalom: azért egyik fő gondunk tárgyát fogja képezni a „nemzeti könyvészet“ rovatát állandóan lehető legteljesebben vezetni, kijelentvén mindjárt most, hogy mintán minden magyar könyv teljes cím szerént föl lesz véve, azt senki se tekintse ajánlásnak, hanem csak mint szellemi életünk egy-egy mozzanatának az illető rovatba való beiktatását. Az ajánlásraméltó könyvekről ugys mindig külön fog szólni az „Idők Tanuja“ a „Tud., Irod. s Műv.“ rovatában. Ezek előrebocsátása után kezdjük el a „Nemzeti könyvészet“-et, fölvevén minden könyvet, melyen már 1860. áll.

1. **Betulia hölgye.** Hősköltemény hat énekben. Irta *Garay Alajos*. Kiadja *Sujánsszky Antal*. Pest. 1860. Emich Gusztáv tulajdona. 8-r. 89. l. Ára 60 ujkr.

2. **Gal György Magyar Nepmesegyűjteménye.** Kiadták *Kazinczy Gábor* és *Toldy Ferenc*. Harmadik kötet. Pesten MDCCCX. Emich sajátja. 8-r. 243 l. Ára 1 ujfr.

Talajpontos kiadó és felelős szerkesztő:

Loukay Antal.

Főmunkatárs:

Garay Alajos.

Ipar, gazdaság, pénzügy, kereskedelem és közlekedés.

Árkelet a bécsi börzén dec. 31.

	30.	31.		30.	31.
5% ausztr. értékb.	—	68.	Loyd	—	325.
5% nemzeti kölcsön	79.10	79.20	Pesti lánzhid	—	329.
5% metalliques	72.50	72.70	Északi vasut	—	198.50
4 1/2% „	—	64.50	Államvasut	—	274.50
5% magy. fölt. köt.	—	73.	Nyug. vasut	—	177.50
1833 ki állampapírok	—	357	Déli „	—	159.50
1839 ki „	—	121.50	Tiszai „	—	105.
1854 ki „ 4%-es	—	113.25	Pardubitzai „	—	137.
Comoi „	—	17.	Amsterdam 860 holl. f.	—	107.
Hitelsorsjegy	—	104.75	Augsburg 100 f. é. d.	106.90	106.30
4% Dunagözh. sorsj.	—	102.50	Frankfurt 100 f. d. é.	—	107.
Hg Eszterházy „ 40 ftos	—	82.	Hamburg 100 m. b.	—	93.60
Hg Salón „ 40 ftos	—	41.	London 10 ft. st.	124.25	123.75
Hg Pálffy „ 40 ftos	—	38.75	Páris 100 frank.	—	49.40
Hg Clary „ 40 ftos	—	38.	Bukarest oláh piasz.	—	18.
Gr. St. Genois „ 40 ftos	—	38.50	Konstantin. 100 tör. tős.	—	—
Budai „ 40 ftos	—	37.75	Cs. Koronás	—	6.98
Hg Windischg. „ 20 ftos	—	23.	Cs. arany	—	5.88
Gr. Waldstein „ 20 ftos	—	29	Napoleon	—	9.95

VASUTMENETEK

INDULÁS.

Pestől Váradra. Debrecembe: 5 órak regg.
Szolnokról Váradra: 3 ó. 57 p. d. n.
 „ „ N. Váradra 10 ó. 3 p. regg.
Püspök-Ladányról N. Várad: 12 ó. 53 p. d. u.
Szolnokról Deb. Miskolc: 10 ó. 3 p. regg.
Pestől Temesvárra: 4 ó. 15 p. d. u. 5 ó. 6 p. r.
Szegedről Temesvárra: 11 ó. 34 p. regg. 2 ó. 6 p. d. u.
Püsp.-Ladányról Szoln. Arad: 1 ó. 11 p. d. u.
Miskolcra Pestre: 5 ó. 52 p. r.
Debrecenből Pestre: 11 ó. 35 p. regg.
N. Váradról Püsp.-Ladányra: 9 ó. 30 p. e.
Aradrol Pestre: 9 ó. 51 p. e.
Temesvárról Szegedre: 7 ó. 54 p. 5 ó. 10 p. r.
Szegedről Pestre: 1 ó. 6 p. regg., 12 ó. dél.
Pestől Bécsbe: 9 óra r. 9 ó. 25 p. est.
Uj-Szönyről Bécsbe: 2 óra 5 p. délután.
Becsből Pestre: 6 ó. 30 p. r. 7 órak. est.
 „ „ Győr-Uj-Szönyre: 8 ó. r. 4 ó. 40 p. ér.